

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/151/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614209640
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5614209640.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, v spore žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, so sídlom Lamačská cesta 8, Bratislava, IČO: 31 749 542, právne zastúpeného: GARAJ & Partners s. r. o., so sídlom Jozefská 3, Bratislava, IČO: 35 951 125, proti žalovaným: 1/ L. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXXX/XX, L. M., 2/ Z. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXXX/XX, L. M., žalovaní právne zastúpení JUDr. Jurajom Ďurajdom, advokátom, so sídlom C. XX, J., o zaplatenie 17.642,25 eur s príslušenstvom a zmluvnou pokutou, o odvolaní žalobcu a odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5C/9/2015-364 zo dňa 29. novembra 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í** tak, že žalovaní 1/, 2/ **s ú p o v i n n í** spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 17.642,25 eur spolu s 8,05 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 17.169,32 eur od 15.01.2018 do zaplatenia, všetko do 30 dní **o d p r á v o p l a t n o s t i** tohto rozsudku.

Konanie v časti o zaplatenie 5.267,69 eur **z a s t a v u j e**.

Vo zvyšku žalobu **z a m i e t a**.

Žalobca **m á** proti žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu **100 %**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Liptovský Mikuláš uložil žalovaným v 1/ a 2/ rade zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 16.825,18 eur spolu s 8,05 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 16.825,18 eur od 14.06.2017 do zaplatenia, všetko do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti rozsudku. V zostávajúcej časti o zaplatenie 6.485,18 eur súd prvej inštancie žalobu zamietol. Výrokom III. žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 48 %.

2. Súd prvej inštancie konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné, že uzatvorili zmluvu o poskytnutí podpory bývania podľa ustanovení vtedy účinného zákona č. 124/1996 Z. z., na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý úver v celkovej výške 23.235,74 eur. Pri dohodnutej úrokovej sadzbe 2,6 % sa žalovaní zaviazali úver splatiť 360 mesačnými splátkami po 93,04 eur, t. j. spolu 33.494,40 eur. Podľa súdu prvej inštancie listinných dôkazov predložených žalobcom vyplýva, že žalovaní sa dostali do omeškania so zaplatením jedenástich splátok, čím vzniklo právo žalobcu na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Skutočnosť, že nedodrжали podmienky zmluvy a úver riadne nespĺcali, žalovaní nenamietali. Sporná bola otázka platnosti odstúpenia od zmluvy, keď žalovaní spochybnili platnosť plnomocenstva udeleného právnomu zástupcovi žalobcu. Podľa súdu prvej inštancie z poverenia v rámci udeleného generálneho plnomocenstva zo dňa 17.12.2014 nepochybne vyplýva, že žalobca splnomocnil právneho zástupcu na úplné právne zastúpenie vo veciach týkajúcich sa úverových spisov,

príčom splnomocnenec je okrem iného oprávnený vykonávať všetky právne úkony, vrátane odstúpenia od zmluvy o poskytnutí podpory, rokovať s dlžníkmi a podávať žaloby. Právnomu zástupcovi bolo teda žalobcom udelené hmotnoprávne ako aj procesné plnomocenstvo, pričom rozsah splnomocnencovho oprávnenia zahŕňal výslovne aj odstúpenie od zmluvy. Navyiac, žalovaní namietali neplatnosť odstúpenia od zmluvy až v priebehu konania, pričom z ich vlastného konania, vyplýva, že tento jednostranný právny úkon žalobcu akceptovali, keď po odstúpení od zmluvy túto skutočnosť v rámci mimosúdnych rokovaní nenamietali, ale ďalšie kroky smerujúce k uhradeniu dlhu odvíjali práve od odstúpenia od zmluvy.

Podľa súdu prvej inštancie ďalšou spornou skutočnosťou medzi stranami sporu bolo otázky dojednania úroku z úveru v čl. II a v čl. IV zmluvy o úvere, v ktorých absentuje údaj o tom, akého obdobia sa týka výška úrokov, teda či sa zmluvné strany sporu dohodli na dennom, týždennom, mesačnom alebo ročnom úroku z úveru. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že zmluva o úvere je absolútny obchod, čo znamená, že záväzkové vzťahy účastníkov zmluvy sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere je odplatnou zmluvou, čo sa prejavuje v záväzku dlžníka platiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov. Záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky a zaplatiť úroky je podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere. V prípade, ak nie je v zmluve o úvere, mimo spotrebiteľského právneho vzťahu, výslovne dohodnutá výška úrokov, nespôsobuje to neplatnosť úverovej zmluvy ako celku, ale ani v časti dojednania, nakoľko z ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že ak nie sú úroky určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úveru, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Pri pochybnostiach pritom platí, že bola zmluvnými stranami dojednaná výška úrokov týkajúca sa ročného obdobia. Súd prvej inštancie zároveň poukázal na to, že aj pokiaľ by sa absolútne rozšíreným výkladom predmetný vzťah posudzoval ako spotrebiteľský, nie je naň možné aplikovať ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, ktorý v ustanovení § 1 ods. 2 písm. a) vylučoval aplikáciu zákona aj na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich nehnuteľností. Prítom iba tento zákon, upravujúci vzťahy zo zmlúv o úvere, upravoval možnosť posúdenia úveru ako bezúročného a bez poplatkov, aj to iba za predpokladu, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je uvedená ročná percentuálna miera nákladov. Ustanovenia zmluvy o úvere v Obchodnom zákonníku pritom pojmovovo vylučujú bezúročný úver. Na základe uvedeného vyplýva, že aj za predpokladu, že predmetná zmluva o úvere by bola považovaná za zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pri dojednaní úroku vo výške 2,6 %, by nebolo možné aplikovať zákon o spotrebiteľských úveroch a považovať úver za bezúročný, ale vychádzalo by sa z ustanovenia § 502 ods. 2 Obchodného zákonníka. Takýto výklad, by zároveň nebol v neprospech prípadného spotrebiteľa, nakoľko je nepochybné, že v prípade sporu, či ide o denný, týždenný alebo mesačný úrok, by sa vychádzalo z toho, že strany si dojednali ročný úrok, čo je vždy v prospech dlžníka oproti úrokom dojednaným na iné ako ročné obdobie. Navyiac, aj zo samotného zákona č. 124/1996 Z. z., na ktorý odkazuje predmetná zmluva, konkrétne z ustanovenia § 9 ods. 1 písm. a) je možné vyvodiť, že žalobca mohol poskytovať podporu za ročný úrok z úveru.

Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaní namietali aj spôsob započítania ich platieb najprv na príslušenstvo, tvrdiac, že na daný právny vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Predmetná zmluva o úvere bola uzatvorená 16.09.2003, pričom ustanovenie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého plnenie dlžníka sa započíta najprv na istinu a potom na úroky, sa do zákona dostalo zákonom č. 568/2007 Z. z. účinným od 01.01.2008, pričom z prechodných ustanovení vyplýva, že nároky vzniknuté z právnych vzťahov pred 1. januárom 2008 sa posudzujú podľa doterajších predpisov. Uvedené podľa súdu prvej inštancie znamená, že aj pokiaľ sa zmluvné strany v čl. XII. bod 12.3 zmluvy dohodli na aplikácii aj Občianskeho zákonníka, čo avšak nevyklučuje aplikáciu Obchodného zákonníka, spôsob započítania úhrad žalobca vykonal v súlade s platnou právnou úpravou. Zmluva o úvere je absolútnym obchodom, čo znamená, že je potrebné na predmetnú vec aplikovať aj ustanovenia § 330 Obchodného zákonníka. Pokiaľ žalobca postupoval v súlade so zákonom, nie je možné konštatovať, že konal v rozpore s dobrými mravmi, resp. v rozpore s poctivým obchodným stykom. Žalovaní aj namietali výšku vyčísleného príslušenstva. Svoje tvrdenie o nesprávnosti však neodôvodnili ani nepreukázali nesprávnosť vyčíslenia, čím neunieslo dôkazné bremeno tvrdenia. V sporovom konaní pre úspech v spore nestačí len tvrdiť, resp. nesúhlasiť s tvrdeniami protistrany, ale je potrebné aj preukázať svoje skutkové tvrdenia. Žalobca pritom tvrdil a listinnými dôkazmi preukázal výšku uplatneného nároku.

Podľa súdu prvej inštancie, aj keď na posúdenie sporných skutočností medzi stranami sporu nebolo potrebné sa vysporiadať s prípadným spotrebiteľským charakterom právneho vzťahu, súd prvej inštancie konštatoval, že zmluva o poskytnutí podpory nie je spotrebiteľskou zmluvou, žalobca nevystupoval v pozícii dodávateľa, nekonal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, nie je podnikateľom podľa Obchodného zákonníka a nevykonáva činnosť za účelom dosiahnutia zisku. Ďalej

súd prvej inštancie konštatoval, že zmluvou bola poskytnutá pomoc a podpora štátu sociálne slabším občanom za účelom zabezpečenia bývania, čo samo osebe vylučuje akýkoľvek spotrebiteľský charakter sporu. Aj keď je trend posudzovať takmer každý vzťah medzi veriteľom a dlžníkom ako spotrebiteľský, takýto výklad nezodpovedá ustanoveniu § 52 Občianskeho zákonníka, ktorý jasne definuje tak osobu dodávateľa, ako aj osobu spotrebiteľa.

Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že ku dňu platného odstúpenia od zmluvy pozostával dlh z nesplatenej istiny 17.642,25 eur, nesplateného úroku z úveru 460,67 eur, zákonného úroku z omeškania 46,46 eur a zmluvnej pokuty vo výške 1.810,29 eur, spolu 19.959,67 eur. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaní po začatí konania, v období od 29.01.2015 do 13.06.2017 uhradili žalobcovi celkovo 6.485,18 eur, z čoho suma 1.000,70 eur bola žalobcom započítaná na trovy právneho zastúpenia. Poukázal pritom na to, že uvedené úhrady neboli súdu tvrdené ani preukázané do vyhlásenia prvého rozsudku, a to ani zo strany žalobcu, ako ani zo strany žalovaných, ktorí mali preukázateľne o spore vedomosť, nakoľko si prevzali uznesenie, ktorým súd pripustil zmenu žaloby.

Podľa súdu prvej inštancie v priebehu odvolacieho konania zobrala žalobkyňa žalobu späť v časti úhrad žalovaných vo výške 5.267,79 eur, ktoré boli správne započítané na splatné príslušenstvo, to znamená na zmluvný 2,6 % ročný úrok z úveru splatný do okamžitej splatnosti úveru vo výške 460,67 eur, zákonného úroku z omeškania vo výške 57,32 eur, zmluvnej pokuty vo výške 1.810,29 eur a zákonného 8,05 % ročného úroku z omeškania zo sumy 17.169,32 eur od 13.01.2015 do 13.06.2017, t. j. vo výške 3.339,83 eur. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ ide o zmluvnú pokutu, jej výška síce nebola medzi stranami sporná, avšak súd prvej inštancie považoval za potrebné uviesť, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo obsiahnuté priamo v zmluve, pričom vzhľadom na výšku a charakter zabezpečovanej pohľadávky nepovažoval jej výšku za neprimeranú. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že žalovaným bol poskytnutý úver za účelom podpory bývania za úrok vo výške 2,6 % s dobou splatnosti 30 rokov, preto nevidel dôvod na prípadnú moderáciu zmluvnej pokuty. Po započítaní úhrad vykonaných v priebehu konania tak zostala predmetom sporu istina úveru vo výške 17.642,25 eur, zostatok úroku z omeškania za obdobie od 13.01.2015 do 13.06.2017 vo výške 400,32 eur a úrok z omeškania z istiny úveru od 14.06.2017. Podľa súdu prvej inštancie, potom ako žalobkyňa zobrala žalobu späť v časti o zaplatenie sumy 5.267,79 eur, žalovaní uhradili dňa 13.06.2017 sumu 216,69 eur, ktorú súd prvej inštancie započítal na zostatok vyčísleného úroku z omeškania vo výške 400,32 eur, čím toto príslušenstvo predstavuje sumu 183,63 eur (400,32 eur - 216,69 eur). Napokon konštatoval, že žalovaní zaplatili aj sumu 1.000,70 eur, ktorú žalobca započítal na trovy právneho zastúpenia. Podľa súdu prvej inštancie tento postup žalobcu však bol nesprávny, nakoľko o výške náhrady trov konania, vrátane trov právneho zastúpenia, rozhoduje súd prvej inštancie a nie svojvoľne žalobca. Preto akékoľvek úhrady žalovaných v priebehu konania je možné započítať na predmet sporu a nie na náhradu vzniknutých trov konania. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie započítal sumu 1.000,70 eur na zostávajúci úrok z omeškania vo výške 183,63 eur a zvyšnú sumu 817,07 eur na istinu úveru.

O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s § 255 ods. 2 CSP tak, že žalobcovi priznal podľa výsledku konania náhradu trov v rozsahu 48 %.

3. V zákonnej lehote podal odvolanie žalobca proti výrokovej časti predmetného rozsudku (výrok II., III.), keďže súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázal na to, že súd prvej inštancie v predmetnom prípade priznal žalobcovi nárok v rozpore s čiastočným späťvzatím žaloby zo dňa 13.06.2017, keďže žalovaní vykonali čiastočné úhrady v prospech účtu žalobcu a rovnako v prospech účtu právneho zástupcu žalobcu, pričom súd nerozlišoval platby, ktoré boli deklarované zo strany právneho zástupcu a započítal tieto platby na nárok uplatnený v súdnom konaní ako celok. Uviedol tiež, že žalovaní po podaní žaloby vykonali čiastočné úhrady spolu vo výške 5.267,79 eur. Poukázal tiež na to, že súd vykonal započítanie na zostávajúci úrok z omeškania vo výške 183,63 eur a zvyšnú sumu vo výške 817,07 eur na istinu úveru, aj napriek skutočnosti, že žalobca nezapočítal uvedené platby na vyčíslený zmluvný úrok a uplatnenú istinu. Súd svojvoľne a bez odôvodnenia znížil uplatnenú sumu istiny a kapitalizovaného úroku z omeškania aj napriek záverom uvedeným v rozsudku týkajúcich sa uplatnenia Obchodného zákonníka. Súd vykonal predmetné započítanie aj napriek skutočnosti, že žalobcovi priznal nárok aj v časti úroku z omeškania ako príslušenstva pohľadávky. Podľa odvolateľa v prípade, že súd aplikuje ustanovenie týkajúce sa započítania čiastočných úhrad na príslušenstve pohľadávky, tieto platby mali byť započítané na príslušenstvo priznaného nároku a nie na istinu. Žalobca tiež namietal, že žalovaní s čiastočným späťvzatím žaloby nesúhlasili bez uvedenia závažného dôvodu

a súd aj napriek skutočnosti, že zákon neuvádza, že v prípade nesúhlasu so späťvzatím žaloby súd žalobu zamietne, konanie nezastavil, ale zamietol. Preto navrhol zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie tak, že konanie v časti o zaplatenie 6.485,18 eur zastavuje a žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 817,07 eur a úrok z omeškania vo výške 183,63 eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

4. V zákonnej lehote žalovaní podali odvolanie čo do časti výroku I. a do celého výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie. Namietali, že v bode 9. odôvodnenia rozsudku súd konštatuje, že v predmetnej zmluve čl. IV. absentuje údaj o tom, akého obdobia sa týka uvedená úroková sadzba 2,6 %, keďže z odôvodnenia nie je zrejmé a vyargumentované, z akého časového horizontu súd prvej inštancie vychádzal pri akceptácii 2,6 % úroku. Podľa odvolateľov súd v odôvodnení neuviedol, akú sumu uhradili žalovaní splátkami od novembra 2003 do podania žaloby, keďže iba konštatuje, že po začatí súdneho konania zaplatili 6.485,18 eur. Podľa údajov žalovaných zaplatili žalobcovi titulom predmetného úveru 17.651,54 eur, ktorú sumu je potrebné odpočítať od poskytnutého úveru 23.235,74 eur a rozdiel 5.584,20 eur predstavuje sumu, ktorú žalovaní majú povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom istiny. K bodu 12., 13. odôvodnenia uviedli, že súd priznal duplicitne úrok z omeškania za obdobie od 13.01.2015 do 13.06.2017. Rovnako nesprávne je rozhodnutie o náhrade trov konania. Okrem toho sa žalovaní nestotožňujú s tvrdením žalobcu a samotného súdu, že došlo k platnému odstúpeniu od úverovej zmluvy z dôvodu, že žalobca nedoložil, že právnenému zástupcovi udelil kvalifikované plnomocenstvo.

5. K podanému odvolaniu žalovaných sa vyjadril žalobca tak, že žalobca si uplatňuje okrem úroku z omeškania aj zmluvný úrok vyplývajúci z ust. čl. IV. zmluvy o úvere. Poukázal pritom na skutočnosť, že 10.10.2018 zaslal strane žalovaných históriu pohybov na účte, z ktorého dôkazu vyplýva, že zmluvné úroky ku dňu 30.01.2004 boli vo výške 10.166,53 eur a následne z uvedeného vyplýva aj spôsob započítania jednotlivých platieb žalovaných tak na úroky, ako aj na istinu. K namietanému započítaniu žalobca uviedol, že nakoľko sa jedná o obchodnoprávny spor, čiastočné úhrady žalovaných boli započítané najskôr na úrok, a to u záväzku najskôr splatného, ako to vyplýva z § 330 Obchodného zákonníka. Pokiaľ žalovaní namietali, že súd priznal duplicitne nárok žalobcovi v časti úroku z omeškania za obdobie od 13.01.2015 do 13.06.2017, ide len o konštatovanie žalovaných, ktoré tvrdenie nie je bližšie špecifikované a nie je uvedený ani dôvod, pre ktorý tento nárok pokladajú za duplicitne priznaný. K udeleniu plnomocenstva sa žalobca vyjadril tak, že v predmetnom konaní bol riadne zastúpený advokátom na základe generálneho plnomocenstva, pričom poukázal na to, že Civilný sporový poriadok nevyučuje ani tzv. generálne plnomocenstvo na zastupovanie strany vo všetkých súdnych konaniach.

6. K podanému odvolaniu žalobcu sa vyjadrili žalovaní tak, že v predmetnej zmluve čl. IV. absentuje údaj o tom, akého obdobia sa týka uvedená úroková sadzba 2,6 %. Opätovne poukázal na to, že súd nevyargumentoval, akým spôsobom došlo k tvrdeniu, že nesplatená istina predstavuje 17.642,25 eur, hoci súd podľa všetkého automaticky prevzal údaje, ktoré uviedol žalobca v tzv. histórii pohybov na účte, kde istina predstavuje sumu 23.235,74 eur a úroky 10.166,53 eur. Žalovaní opätovne spochybňujú plnomocenstvo právneho zástupcu žalobcu, ktoré bolo udelené pred súdnym konaním, na základe ktorého boli realizované úkony pred súdnym konaním, vrátane odstúpenia od zmluvy.

7. K vyjadreniu žalovaných podal vyjadrenie žalobca, keď opätovne uviedol, že samotný súd v rámci rozhodnutia konštatoval, že v prípade absencie časového údaju pri uplatnenom zmluvnom úroku sa považuje zmluvný úrok za ročný, s ktorým odôvodnením sa žalobca plne stotožňuje. Žalobca taktiež uviedol, že v rámci dokazovania pred súdom prvej inštancie predložil súdu históriu pohybov na účte, ktorá predstavovala istým spôsobom amortizačnú tabuľku, aká sa realizuje v prípade komerčných bánk. Z uvedeného dôkazu vyplýva spôsob započítania úhrad žalovaných v priebehu úverového vzťahu aj následne po odstúpení od zmluvy. Žalobca nepovažuje za dôvodný návrh, na základe ktorého by mal súd uložiť žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.584,20 eur s 8,05 % úrokom z omeškania z tejto sumy odo dňa právoplatnosti rozsudku, nakoľko predmetná suma má deklarovať výšku bezdôvodného obohatenia, so vznikom ktorého žalobca nesúhlasí a rovnako počiatok omeškania žalovaných bol v konaní preukázaný ku dňu odstúpenia od zmluvy.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaných odvolaní žalobcu a žalovaných 1/, 2/ v rozsahu danom ust. § 379, § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 CSP tak, že

žalovaní 1/, 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 17.642,25 eur spolu s 8,05 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 17.169,32 eur od 15.01.2018 do zaplatenia, všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Konanie v časti o zaplatenie 5.267,69 eur zastavil a vo zvyšku žalobu zamietol.

9. Po preskúmaní spisového materiálu, rozsudku súdu prvej inštancie, odvolaní žalobcu, ako aj žalovaných, i celého konania odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia v časti týkajúcej sa dispozitívneho právneho úkonu žalobcu o započítaní sumy 817,07 eur na úroky z omeškania.

10. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ktorý neposúdil predmetnú zmluvu uzavretú medzi žalobcom a žalovanými 1/, 2/ ako zmluvu spotrebiteľskú. V prvom rade je potrebné poukázať na skutočnosť, že žalobcom je Štátny fond rozvoja bývania, ktorý je zriadený na základe zákona č. 124/1996 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov. Štátny fond rozvoja bývania je vylúčený aj z právnej úpravy úverov na bývanie upravený zákonom č. 90/2016 Z. z. (§ 1 ods. 4 písm. i). Je subjektom sui generis, pričom slúži ako ekonomický nástroj bytovej politiky. Štátny fond rozvoja bývania ako účelový fond zriadený zákonom si nemôže v zmluvách o poskytnutí podpory dohodnúť podmienky, ktoré by nemali oporu v zákone.

11. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobca Štátny fond rozvoja bývania nespĺňa definíciu dodávateľa podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Nespĺňa podľa § 52 Občianskeho zákonníka pojmové znaky dodávateľa. Predmetný záver prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 29.04.2019, sp. zn. 4Cdo 106/2018. Odvolací súd tento právny názor vyššej súdnej autority v danom prípade akceptoval a súd prvej inštancie ho správne aplikoval. Krajský súd sa vyslovením uvedeného právneho názoru odklonil od predchádzajúceho rozhodnutia v danej veci. Z hľadiska inštitútu právnej istoty mal odvolací súd za to, že je preto potrebné zabezpečiť jeho uplatnenie v praxi.

12. S poukazom na vyššie uvedený záver, že na predmetnú vec sa vzťahujú ustanovenia Obchodného zákonníka, dospel odvolací súd k záveru, že predmetná zmluva bola ako celok platne uzavretá. Z tohto dôvodu vznikol žalobcovi nárok na zaplatenie dlžnej sumy zo strany žalovaných 1/, 2/ spočívajúcej v zaplatení istiny 17.642,25 eur pri zohľadnení výšky poskytnutého úveru 23.235,74 eur, ktorý mali dlžníci zaplatiť v 360-tich mesačných splátkach. Z pohľadu predloženého výpisu účtu žalobcom vyplýva, že dlžná suma na predmetnom úvere je na istine vo výške 17,642,25 eur, nakoľko jednotlivé splátky boli započítané tak na úroky, ako aj na istinu. Predmetná dlžná suma bola vyčíslená ku dňu odstúpenia od zmluvy. K tomuto dňu bol vyčíslený aj dohodnutý zmluvný úrok. V priebehu konania vzal žalobca žalobu späť v časti úhrad žalovaných 1/, 2/ vo výške 5.267,69 eur, ktoré odvolací súd započítal na splatné príslušenstvo, a to na zmluvný 2,6 %-ný úrok z úveru splatný do okamžitej splatnosti úveru vo výške 460,67 eur, zákonného úroku z omeškania vo výške 57,32 eur, zmluvnej pokuty 1.810,29 eur a zákonného 8,05 %-ného ročného úroku z omeškania zo sumy 17.169,32 eur od 13.01.2015 do 14.01.2018, t. j. vo výške 4.159,90 eur. Po započítaní úhrad tak zostáva predmetom sporu istina vo výške 17.642,25 eur, zostatok úroku z omeškania za obdobie od 13.01.2015 do 14.01.2018 vo výške 1.217,39 eur a úrok z omeškania z istiny úveru od 15.01.2018 do zaplatenia. Potom, ako žalobca vzal žalobu späť v časti o zaplatenie 5.267,69 eur, žalovaní uhradili dňa 13.06.2017 sumu 216,69 eur a sumu 1.000,70 eur, ktoré sumy bolo potrebné podľa odvolacieho súdu započítať na zostávajúci úrok z omeškania za predmetné obdobie a nie na istinu úveru, ako to nesprávne urobil súd prvej inštancie.

13. Krajský súd sa pri posudzovaní platnosti odstúpenia od zmluvy podľa ustanovení Obchodného zákonníka stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o splnení podmienok platného odstúpenia od zmluvy s odkazom na bod 8. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, kde sa súd prvej inštancie s touto otázkou riadne a presvedčivo vypořiadal.

14. K samotnému započítaniu v súvislosti s problematikou úrokov z omeškania a započítania čiastočných úhrad v záväzkovo-právnych vzťahoch poukazuje odvolací súd na spôsob započítania jednotlivých platieb v zmysle úpravy Obchodného zákonníka, konkrétne § 330 ods. 1, 2, podľa ktorého sa musia započítať čiastočné úhrady najskôr na úrok, a to u záväzku najskôr splatného (Krajský súd v Žiline 9Co 227/2016 zo dňa 26.01.2017).

15. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne započítal sumu 817,07 eur na istinu, keďže v zmysle § 330 Obchodného zákonníka pri plnení peňažného záväzku sa najprv započíta platenie na úrok z omeškania a až potom na istinu.

16. Pokiaľ ide o námietku žalovaných 1/, 2/ týkajúcu sa dojednaní úroku z úveru v čl. II a v čl. IV zmluvy o úvere, v ktorých absentuje údaj o tom, akého obdobia sa týka výška úrokov, túto vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú, keďže súd prvej inštancie sa s touto otázkou správne vypořiadal v bode 9. odôvodnenia rozsudku. Aj krajský súd pokladá záver súdu prvej inštancie o tom, že v prípade, ak nie je v zmluve o úvere, mimo spotrebiteľského vzťahu, dohodnutá výška úrokov, nespôsobuje to neplatnosť úverovej zmluvy, a to ale ani v časti dojednaní, nakoľko z ust. § 502 ods. 1 ObchZ vyplýva, že ak nie sú určené úroky, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované z úveru, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy, za správny. Správny je aj záver súdu prvej inštancie, že pri pochybnostiach platí, že bola zmluvnými stranami dojednaná výška úrokov týkajúca sa ročného obdobia.

17. Odvolací súd zároveň zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 145 ods. 2 CSP na základe dispozitívneho právneho úkonu žalobcu tak, že konanie v časti o zaplatenie sumy 5.267,69 eur zastavil, a to vzhľadom na vykonané úhrady žalovaných 1/, 2/ v priebehu konania. Zároveň zamietol žalobu vo zvyšku čo do sumy 216,69 eur a 1.000,70 eur, t. j. 1.217,39 eur, keďže tieto sumy boli žalovanými uhradené a započítané na zostávajúci úrok z omeškania.

18. Pokiaľ žalovaní 1/, 2/ namietali, že súd prvej inštancie duplicitne priznal žalobcovi nárok v časti úroku z omeškania za obdobie od 13.01.2015 do 13.06.2017, odvolací súd na túto námietku neprihliadal, keďže žalovaní bližšie dôvody, prečo považujú nárok za duplicitne uplatnený, neudávajú. V tejto súvislosti krajský súd konštatuje, že ak žalovaní 1/, 2/ odôvodňovali svoje odvolanie nesprávnym právnym posúdením ohľadne duplicity priznania nároku v časti úroku z omeškania za obdobie od 13.01.2015 do 13.06.2017, boli povinní vysvetliť, v čom bolo riešenie právnej otázky súdom prvej inštancie nesprávne a uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená, pričom sa predpokladá, že odvolatelia predostroú takú právnu argumentáciu, ktorá presvedčí odvolací súd, že rozhodnutie súdu prvej inštancie o tejto otázke spočíva v nesprávnom právnom posúdení.

19. Vzhľadom na to, že odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak pred súdom prvej inštancie, ako aj pred odvolacím súdom v zmysle § 396 ods. 1, 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Ku dňu vyhlásenia rozsudku predstavoval uplatnený nárok žalobcu celkovo sumu 27.873,22 eur (19.970,53 eur + úrok z omeškania 8,05 % ročne zo sumy 17.169,32 eur od 13.01.2015 do 29.09.2020, t. j. 7.902,69 eur). Odvolací súd žalobe vyhovel v časti ku dňu rozhodnutia vo výške 17.642,25 eur + úrok z omeškania 8,05 % ročne zo sumy 17.169,32 eur od 15.01.2018 do 29.09.2020, t. j. 3.748,72 eur, čo predstavuje 21.390,97 eur. Okrem toho bol žalobca úspešný čo do zastavujúcej časti konania vo výške 5.267,69 eur, keďže konanie bolo zastavené z dôvodu zavinenia žalovaných 1/, 2/, ktorí uhradili predmetnú sumu po podaní žaloby žalobcom. Vzhľadom na to, že žalobca bol v spore úspešný a jeho neúspech bol nepatrný, keďže predstavoval len 4,4 %, priznal mu odvolací súd nárok na náhradu trov konania (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho) v plnom rozsahu.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)